

akega, kar v Italiji pod fašistom Mussolinijem in v Španiji pod generaliskimi diktatorji, drugje pa nikjer na svetu. Nasilne vlade v posameznih državah delajo Evropi sramoto, povrh pa predstavljajo še nevarnost za mednarodni red in mir. Vsled tega je razumljivo, da svet mnogo govori in piše o sedanji beograjski vladi.

Inozemski listi, ki hočejo prav na kratko obdelati naš notranji položaj, pravijo, da sta pri nas strogo ločena dva tabora: vladni, kjer so zagovorniki nasilja in korupcije, njemu nasproti pa tabor poštenih zastopnikov ljudske volje, sporazuma in odločnih nasprotnikov korupcije. Od glasov, ki se podrobneje bavijo z našimi razmerami, naj sledi nekaj primerov.

Največji in najuglednejši francoski list v Ženevi »Journal de Geneve« je napisal: »Če dežela, ki je še čisto mlada in kjer bi moralo vse kipeti od mladostne sile, nima drugega mojstra in drugega rešitelja kakor osemdesetletnega starca, moremo biti gotovi, da v njej ne gre vse najboljše. Ljudje, ki smatrajo vrnitev Pašiča na oblast za rešitev jugoslovanske krize, se silno motijo. Nasprotno je to znamenje, da se kriza nadaljuje, poostreje in zapleta. Ta kriza, ki ni ministerialna, marveč narodna, ni od večeraj. Ta kriza teče od dneva, ko so Srbi, ne hotoč vpoštevati zgodovine, zemljepisja, značaja in vere osvobojenih bratov, ustanovili enotno in centralistično državo, kateri načelovali jim je velel njihov ponos.« — Potem razpravlja članek o federalizmu in pravi med drugim: »Leta 1919, ob genotju zmage in osvobodjenja je bila ura federalizma za jugoslovansko ljudstvo. Med Srbi, Hrvati, Slovenci, Bošnjaki in Makedonci so bile razlike v kulturi, veri, jeziku in preteklosti silne. Toda patriotizem jim je bil skupen. Gospod Pašič — čigar ime ne znači zastoj »sin paše« — ni hotel. Zmagovalec je hotel osvoboditev. Smatral je, da služita dolgo trpljenje in junaštvo srbskega naroda plačilo. Napravil ga je za kraljevo ljudstvo. Toda Hrvatje, rimski katoličani, prežeti z zapadno kulturo, nikakor ne priznavajo moralne in narodne nadoblasti Srbov. Pristali bi bili na zakon. Suženstvo so odklonili z ogorčenjem.« — Da se tako in še drugače piše v Ženevi, sedežu Društva narodov, je gotovo zelo važno.

Kako voditelji zavezniške Francije presoajo naše razmere, se pa da sklepati iz naslednjih besed, ki jih je nedavno spregovoril odlični član francoskega senata in dober poznavalec naših krajev in razmer:

»Sila je slabo sredstvo za vzdrževanje vladavine. Kdor napoveduje silo, napoveduje uničenje, in vsakdo ve, da se mora uničenje poravnati. Človek lažje uničuje kakor gradi, in njegovo rušenje stane mnogo več kakor njegove zgradbe. Sredstva svobode so morda bolj počasna, in njih učinkovitost se nam dozdeva malenkostna. Toda to je le senca, ki vara ljudi povprečnega duha. Pravi napredek je zavarovan je v svobodnem raziskovanju in sporazumu. Vsako nasilje pomeni korak nazaj, vsak dokaz sporazuma je socialni napredek.«

Vladinavska glasila po Beogradu so pisala, da bodo angleški konservativci z dopadanjem gledali P. P. politiko »močne roke«. To je pa prazna nada, ker so angleški konservativci odločni in čisti parlamentarci, ki s prezirom gledajo na vsakega nasilnega politika, pa naj se imenuje Mussolini, madžarski Horthy ali pa Pašič.

Najbolj razširjen in upoštevan nemški list »Frankfurter Zeitung« se čudi, kako da je mogel priti zopet na oblast »stari radikalni režim, ki je notranje že popolnoma izrabljen in je dogospodaril.« Pravi, da se bo

jih je bilo še živih in ti so bili v nezavesti, ko jih je našla križarka.

Francoski poveljnik je zvedel od njih o usodi profesorja Porterja in njegove družbe, pa nobeden ni mogel prav povedati, kje so jih postavili na suho. Zato je križaril ob obrežju, preiskal vsak kotiček in od časa do časa dal ustreliti iz topa.

In tako so našli izgnance.

Med pripovedovanjem se je rešilna četa pripravila za na odhod. Dobro je bila založena z živili ter oborožena s puškami in samokresi. Dvajset mož je štela četa in dva častnika, poročnika Arnsta in Carpenterja.

Jutro je še bilo ko so odrinili. Profesor Porter in Clayton sta šla z njima.

Po mnogem iskanju so našli kraj, kjer se je nesreča zgodila. Še enkrat so skrbno pregledali tla in grmičje za sledovi, pa niso našli mnogo več nego dan poprej Clayton.

Posvetovali so se. Da ni bilo obupanega očeta in žalostnih oči Claytonovih, prav gotovo bi bil poročnik Arnst, ki je četi poveljeval, iskanje opustil. Pa blagega srca je bil in vsaj pokazati je hotel, da rad vse stori za rešitev, kar je v njegovih močeh. Sam zase pa je bil prepričan, da je Ine izgubljena —

Razkropil je četo v dolgo vrsto, da bi mogli obenem pregledati kolikormogoče veliko prostora, ter se je spustil v pragozd proti vzhodu.

Počasi, zelo počasi so prodirali. Mestoma so si morali dobesedno pot sekati skoz zaraščeno goščavo. Ne bili bi daleč prišli tisti dan, da ni severni oddelek čete naletel na stezo, ki je bila za silo izhojena. Tantarova, slonova steza je bila in na severovzhod je peljala.

Po kratkem posvetovanju so sklenili, da se bodo držali steze. Arnst je zbral svoje ljudi in v dolgem gobjem redu so nadaljevali svoje potovanje.

mogel držati seveda samo s »svojimi starimi metodami«. Primerja ga z nekdanjo prusko junkersko (plemenitaško) stranko, »ki se je tudi imela za državotvorno, pa je državo upropastila«. Slepa za novo življenje in vrednote ne vidi, da je vprašanje države v tem, da »stoji odrevenemu centralizmu nepoboljšljivega starca, Velesrba Pašiča nasproti federalizem mlade Jugoslavije, ki more le v tej obliki ohraniti in zavarovati svoje edinstvo.«

Končno naj omenimo še brate Čeha. Prej je imela večina čeških listov več kot preveč laskavih besed za Pašiča in njegovo politiko, danes ko vidi, kako »dobr« in pošteno se je začelo delati na parlamentarni podlagi pod Davidovičem in s kakimi sredstva sta se Pašič in Pribičević zopet prerila do oblasti, so pa med češkimi listi le redke izjeme, ki ne bi obsojale P. P. politike. »Treba je pomisliti, da ni več Srbije, marveč da obstoja država Srbov, Hrvatov in Slovencev, v kateri morajo biti vsi enakopravni!« — To je ob obsodbi P. P. politike soglasna želja bratov Čehov.

Pribičević-Zerjavova klika na šolskem polju.

Preč srbsko obsodbo Pribičević-Zerjavove politike.

Naše slovensko liberalno učiteljsko igro od prevrata sem v javnosti žalostno vlogo. Oklenilo se je koj po ujedinenju v Sloveniji dr. Zerjavove pokvarjene družbe, katero po pravici sovraži in se odvrča od nje vsa poštena slovenska javnost in prav posebno »naš, za pravo krščansko vzgojo vneti kmet.« Napredni učitelji si z Zerjavom vred do danes niso znali osviji srca slovenskega kmeta in to pa v glavnem radi tega ne, ker so od prevrata do danes teptali svetinje preprostega naroda v Sloveniji in te so: versko pravna vzgoja in zahteva po samostojnosti Slovenije. Narod zahteva in se bori z vsemi silami za ravnokar omenjeni stvari, a Zerjav in liberalno učiteljsko že skozi dobo več nego pet let trobi po osnovnih in drugih šolah v ušesa ter srca mladine brezversko sokolsko vzgojo in starejšim pa centralizem v gospodarskem in političnem oziru. Da bi slovenski liberalni učitelji lažje dosegli cilj sokolske vzgoje v šoli in tudi politično zaslužili kmeta beograjskemu centralizmu, so kmalu po preobratu ustvarili s svojimi liberalnimi bratci na Hrvaškem in po Srbiji skupno stanovsko organizacijo, ki se imenuje: **Udruženje jugoslovanskih učiteljev, ali s kraticami začetnih črk navedenih besed: UJU.**

Prvi oče UJU je vsej slovenski, tudi priprosti javnosti znani in žalibog sedanji prosvetni minister Svetozar Pribičević, drugi mali in slovenski atek te organizacije pa dr. Gregor Zerjav. Kakor sta ta dva očeta pisala, tako je tudi njihova učiteljska deca plesala in sicer po šolah ples sokolaškega brezversstva, v političnem in gospodarskem oziru pa velesrbski kolo za nas tolikanj kvarnega centralizma.

Vse one slovenski in hrvatske učitelje, ki niso brezobzirno trobili v Pribičević-Zerjavov rog UJU! — sta ta dva moža preganjala in mrcvarila do obupa.

Javnosti je znano, da imamo v Sloveniji pošteno in obče spoštovano krščansko organizacijo učiteljsva, ki se imenuje »Slomškova zveza«. Ti ubogi učitelji Slomškariji so bili skozi dobo pet let pod bičem Pribičevića in Zerjava pravi mučeniki. Kot najboljše, poštene in pri-

Sam je šel na čelu, za njim Porter in Clayton. Mlad je bil in naglih korakov, kmalu je pustil tovariše za par sto korakov zadaj. Vse je bilo mirno, nobene nevarnosti ni slutil.

Zavil je krog oglja. V goščavi je zašumelo.

Obstal je in poslušal.

Pa v tistem hipu je dobil od zadaj silen udarec po glavi. Kriknil je, le to je še videl, da je planila četa črnecv nadenj, pa se je nezavesten zgrudil.

Tovariši so čuli krik. Pohitili so mimo počasnega profesorja Porterja po stezi.

Tedaj pa je završalo po pragozdu. Smrtnozadet od ostre sulice je padel eden pomorščakov, cel roj puščic se je usul nad nje in z divjim krikom se je vrglo dobrih petdeset črnecv na Francoze.

Vnel se je besen boj. Pomorščaki so pograbili za puške in samokrese, noži in bajoneti so se križali, puškina kopita so pela, težki bati so udarjali.

Pa le par minut je trajal boj. Črneci so se umaknili in so izginili v gozd prav s tako naglico, kakor so prišli.

Par črnecv je obležalo mrtvih na tleh, Francozi pa so imeli primeroma težke izgube, štiri mrtve in deset ranjenih.

In poročnika Arnsta je manjkalo —

Carpenter je prevzel poveljstvo. Trenutno črnecv ni smel zasledovati, premalo ljudi je imel. Od vseh dvajsetih mož, ki so odšli v džunglo, jih je bilo komaj še šest zdravih. Sovražnik je utegnil dobiti v bližini ojačenja. Razen tega so morali poskrbeti še tudi za ranjenih.

Odločil je, da se za tisti dan vrnejo na obrežje — poldne je že bilo —, sestavijo in opremijo novo četo ter se zarana spet podajo na pot in rešijo Arnsta, — ali pa vsaj maščujejo njegovo smrt.

ljudstvu spoštovane ter priljubljene učne moči iz Slomškove zveze so morali službovati na najslabših mestih in so bile dnevno izpostavljene vsem mogočim nezakonitostim, s katerimi jih je bičal ljubljanski višji šolski svet, ki je stal pod duhovnim vodstvom gospoda dr. Zerjava.

Ko je prišla na površje Davidovičeva vlada in je postal prosvetni minister dr. Korošec, so vsaj deloma popravili krivice učiteljem Slomškarjem, s katerimi sta jih v teku pet let obmetavala Pribičević in Zerjav.

Komaj sta se ugnježila na vladno mesto potom spletkarij Pašič in Pribičević, se je zagnal Pribičević z vso silo v one hrvatske učitelje, ki niso pri UJU, Zerjav pa v naše slovenske Slomškarje. Krivice, koje je deloma popravil Korošec, sta Pribičević in Zerjav kar čez noč in čisto nepostavnim potem nadomestila s potrojenimi zlobnostmi in nezakonitostmi, s katerimi sedaj šibata nepolicajdemokratsko učiteljsvo po Hrvaškem in po Sloveniji. Hrvatskim in slovenskim učiteljem, ki niso za Sokola in orjuno, ki so za sporazum, za krščansko vzgojo in za samostojnost SHS plemen, je danes pod Pašič-Pribičevićovo vlado za obupati. A kljub neznosnemu pritisku od zgoraj ti ljudje vztrajajo v svojih poštenih vzorih za našo boljše prihodnost in v tej vztrajnosti za sporazum in poštenost je hrvaške ne UJU-jevce in naše Slomškarje še potrdil predsednik UJU — Srb — Miljutin Stankovič. Tako ostro in resnično kakor je obsodil ta Srb Pribičevićovo šolsko in drugo politiko s svojim podpisom, je še ni doslej nikdo. Treba pa pomisliti, da je gospod Stankovič predsednik učiteljske organizacije, ki ima dva očeta: Pribičevića in Zerjava in je torej ta njegova obsodba veliko bolj porazna, kakor če bi jo bil izrekel kak Korošec ali Davidovič.

Stankovičovo obsodbo z njegovim lastnoročnim podpisom je prineslo glavno glasilo UJU »Narodna prosveta«, in jo hočemo tudi v »Gospodarju« pribiti v dokaz, kako sodi Srb o brezvestni policajdemokratski politiki.

Kakor hitro je postal za dr. Korošcem prosvetni minister Pribičević, so pozvali Stankoviča k naučnemu ministrstvu v Beograd na odgovor, ker je baje govoril na političnem zborovanju, ki ni bilo v soglasju s Pribičevićovo politiko in je časopisje objavilo, da so padli proti Pašiču in Pribičeviću na tem shodu izrazi kakor: sila in nazadnjaštvo.

Radi tega poziva na odgovor in kratenje državljan-skih pravic je objavil gospod Stankovič med drugim tudi sledeče:

Kaj pravi Stankovič o Pribičeviću?

»Za časa 32 mučnih let učiteljske službe, poleg prosvetnega dela sem se boril v vrstah ostalega učiteljsva predvojne Srbije za ustavnost, zakonitost in državljansko svobodo. V tej borbi sem bil nekolikokrat na leto odpuščen in premeščen iz enega konca na drugi konec Srbije. Po vseh mukah in borbah z reakcijo in ostalimi težavami, ki so tlačile učiteljsvo, po šestih letih, preživljenih v vojski, po razdejanem domačem ognjišču in po vsem ostalem trpljenju, ki sem ga kot tudi veliko drugih pretrpel, sem dočakal, da mi v osvobodjeni in ujedinenjeni domovini, za katero sem delal z besedo in dejanjem, krati državljanske pravice in da me uniči oni, ki je za časa naših muk po Albaniji in takrat, ko sem jaz z ostalimi tovariši slab in star služil kot vojak

Sledu ni bilo težko najti. Črnecv je bilo okoli petdeset in dovolj razločno sled so naredili po gozdu. Carpenter je poslal svoje ljudi k čolnu, sam pa je pospremil profesorja Porterja in Claytona h koči.

Vsi trije so molčali.

Poročnik je z žalostjo mislil na izgubljenega prijatelja Arnsta, delal maščevalne načrte in sklenil, da bo jutri za vsako ceno poiskal tovariša, pa če bi bilo treba vso džunglo prehoditi. In gorje črnecv, če so ga umorili —!

Ubogi, nesrečni oče Porter in mladi Clayton pa sta v nemem brezupu vračala domov — praznih rok. Štiriindvajset ur je že minilo, kar je izginila Ine. Kaj se je zgodilo z njo —?

Da ni več med živimi, o tem ni nobeden izmed njih dvomil. —

Pri koči so bili.

Tedaj se odpro vrata. Bela postava stopi iz njih.

Začuden obstanejo prišleci in —

»Oče —!« je jeknilo deklinski glas v večerni mrak. Ine je zletela v naročje profesorju Porterju. —

(Dalje prihodnjič.)

na solunski fronti, sedel v Pešti na kolenu našega znamenitega narodnega nasprotnika.

Teško mi je omenjati vse to. Toda moram omeniti, da se vidi ves nesmisel tega dejanja, ki tudi najbolj hladnemu opazovalcu kaže na pravega demona naše nove države in ideje našega narodnega in državnega edinstva, ki je razgaljal najidealnejše branitelje bratstva Srbov in Hrvatov in je v naše narodno življenje zanesel najbolj črno sovraštvo.

Šest let sem sam po »Narodni Prosveti« širil misel bratstva in edinstva Srbov in Hrvatov. To delo je imelo v učiteljskih vrstah pozitivne uspehe. Ne smatram to delo samo za svoje; toda smem reči, da sem bil pri tem delu eden od prvih sodelavcev. To delo je zbralo v en krog 12 tisoč srbskih, hrvatskih in slovenskih učiteljev, najbolj zanesljivih pionirjev naše narodne misli. Po vsem tem pa sem dočkal sam in toliko drugih bolj zaslužnih od mene, da se dela z menoj kot z nasprotnikom države, dočim se okoli demona naše narodne misli zbira gomila lopovov in stremuhov, ki na račun pravice in morale in na sramoto današnje dobe ropajo državo in onečaščajo vse, kar je sveto.

Demon naše narodne misli zednačil sebe z državo, je zrevoltiral ves hrvatski del našega naroda in v naši narodni nesreči, ki prihaja iz boja Srbov s Hrvati in ki je ovirala redno konsolidiranje države, — je našel najbolj gotovo sredstvo in vir za zadovoljevanje svojega boleznega vladohlepija.

Ta zgled privaja danes, k zavedbi od dolgotrajne zmote vse poštene Srbe; meni je že od zdavnaj popolnoma jasno, zakaj onih 2000 narodnih učiteljev v Hrvatski in Slavoniji, onih idealnih borcev za našo narodno misel tudi pri vsem svojem navdušenem delu za zmago državne ideje ni našlo onega odziva v hrvatski masi katerega bi z ozirom na kakovost in obsežnost svojega narodnega dela bili morali najti. Tako oni kot tudi mi vsi bomo dosegli svoj narodni ideal, ako pogumno in odkrito vstanemo proti temu čudnemu človečetu, ki se je vrnilo v naše narodno življenje in ki je glavna ovira uresničenju tega ideala.

Kakor znano, je Pribečević poskušal, da bi UJU popolnoma izrazil v svoje strankarske namene, kar se mu je v Sloveniji posrečilo. Srbsko učiteljstvo pa se je s predsednikom na čelu uprlo in dvignilo odločen protest proti samodržstvu ministra pri nameščenju učiteljstva. Srbsko učiteljstvo stoji na stališču, da je treba varovati dostojanstvo učiteljstva.

Obsodba, ki je zadela izpod peresa predsednika UJU, Pribečevića, pade tudi na dr. Zerjavo in na vse one brezvestne slovenske učitelje, ki v njegovi družbi in z njegovo pomočjo preganjajo z brezobzirnim teptanjem zakona naše nad vse priljubljene in res v Sloveniji edino prave ljudske učitelje — Slomškarje.

Politični ogled.

Država SHS.

Državni odbor, ki je določil število poslancev in imenoval predsednike vrhovnih volilnih odborov, je do 2. decembra prekinil svoje seje. Pri izbiranju sodnikov, ki tvorijo članstvo glavnih volilnih odborov, se je hotelo izbrati samo srbske višje sodnike, pa se je to še pravočasno preprečilo. Vlada si pa dovoljuje v svojih volilnih spekulacijah še razne druge nezakonitosti. Pod pretvezo in ime nominalne kredita za popraviljanje cest je hotela dvigniti 100 milijonov kron, ki bi ji služili v volilni agitaciji. Glavna kontrola sicer ni dovolila izplačila te svote, finančni minister radikal Stojadinovič je pa izjavil, da bo ta denar vzel tudi brez finančnega odbora in brez glavne kontrole.

Volilna posvetovanja radikalov in Pribečevićevih demokratov razkrivajo protiljudski in oblastiljelni značaj teh dveh strank. Radikalni po Srbiji se pripravljajo, kdo bo kandidiral na varnejših mestih in se z gotovostjo pričakuje, da bo v nekaterih okrajih radi osebnih zadev in sporov po več radikalnih kandidatnih list. Značilno je, da radikalni iz Vojvodine odločno odklanjajo kandidate iz Srbije, mesto svojih domačih, in da se na splošno v radikalnih vrstah opaža veliko nerazpoloženje proti sodelovanju s Pribečevićevo skupino.

V nedeljo se je vršilo par važnih političnih sestankov in so padle tudi važne odločitve. V Ljubljani so zborovali zaupniki SLS. Velepomemben govor voditelja dr. A. Korošca objavimo prihodnjič. V Zagrebu se je vršila seja osrednjega odbora Hrvatske Zajednice, ki se je izjavila za republiko ter sklenila, da pri volitvah ne postavi svojih list, ampak da dela za kandidatne liste HRSS. Za predsednika Hrvatske Zajednice je bil izvoljen dr. Lorkovič, iz stranke so pa izključili dr. Dežmana, dr. Šurmina in dr. Drinkoviča, ki bo najbrž te dni vstopil v PP volilno vladu. V Beogradu je zboroval Pribečević, ki je po navadi svojo stranko in radikale proglašal za »državotvorne«, vse druge pa za »protidržavne«.

Mala antanta.

Čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš je predlagal vladama v Beogradu in v Bukarešti, naj bi vse države Male antante čimprej priznale sovjetsko Rusijo, da ne bodo pri priznanju te države zadnje in v raznih stvareh gospodarskega in drugega značaja oškodovane. Dr. Beneš je obenem tudi predlagal, naj bi se kmalu sklicala v Beogradu konferenca držav Male antante. Rumunska vlada je češki predlog glede priznanja Rusije odvrnila s protipredlogom, naj bi se poprej še Poljska sprejela v Malo antanto. Kaj je naša vlada odgovorila, ni znano, lahko se pa pričakuje, da isto tako kakor rumunska nasprotuje češ-

kemu predlogu in stališču. Po poročilih nekaterih inozemskih listov je dr. Beneš v Beogradu tudi predlagal, naj bi se Hrvatom dala avtonomija, da notranji spori že enkrat prenehajo in da se potem država SHS okrepi v mednarodnem položju.

Avstrijska republika.

Državni kancler dr. Seipel je odložil svoje mesto in je priporočil za naslednika dr. Rameka. Dr. Ramek, krščanski socialc, je to mesto prevzel in sestavlja novo vladu, ki bo hodila po poti svoje prednice, a si bo pri tem še posebno prizadevala ustvariti soglasje med centralnimi in avtonomnimi finančnimi zadevami.

Pred volitvami v Nemčiji.

Volilna agitacija za državnozbornske volitve dne 7. decembra t. l. je neobičajno mirna in doma ter v inozemstvu imajo utis, da bodo volitve usodne za skrajne levčarje in desničarje, ugodne pa za stranke sredine in posebej še za nemške republikance. Predsednik nemške republike Ebert, član socialdemokratske stranke, bo najbrž odstopil in ker socialisti ne mislijo predlagati iz svoje sredine naslednika, ima za predsedniško mesto največ izgledov voditelj katoliškega centra dr. Marx, ki se drži gesla: Weimarska republikanska ustava in londonski sporazum.

Spor Anglije z Egiptom.

Egipt je samostojen, angleški vrhovni komisar nadzoruje samo finance in zunanjo politiko, a egiptovski nacionalisti zahtevajo tudi samostojnost in pripojitev Sudana, kjer so Angleži popolni gospodarji. Radi Sudana že dolgo traja spor med egiptovskimi nacionalisti in Angleži in ker kaže sedanja angleška vlada še večjo nepopustljivost kot njene prednice, se je egiptovski nacionalizem lotil nasilnih sredstev. Na vrhovnega poveljnika angleških čet je bil izvršen atentat. Poveljnik je ranam podlegel, Angleži pa delajo zdaj egiptovsko vladu odgovorno za ta zločin egiptovskih nacionalistov. Predsednik egiptovske vlade je označil s soglasnim sklepom parlamenta angleške zahteve za nasprotno egiptovski državni samostojnosti in za protislovne s pogodbo, ki jo je sklenil egiptovski kralj z vrhovnim poveljnikom egiptovske vojske. Egiptovska vlada se misli obrniti do Društva narodov s prošnjo za posredovanje.

Prireditve.

Šoštanj. Tukajšnje Katoliško izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 7. decembra, ob treh popoldne na svojem odru v dvorani hotela »Union« dve prav mični igri. Vsi prijatelji poštenega veselja in zdravega napredka so iskreno vabljeni! — Odbor.

Dekliška Marijina družba v Šmiklavžu pri Slovenjgradcu vprizori dne 7. decembra t. l., na drugo adventno nedeljo (Šmiklavževo nedeljo), popoldne po večernicah ob 2. uri popoldne v šoli v Šmiklavžu petdejansko igro »Roka božja.« Vstopnina: prednji sedeži 10 din., zadnji sedeži 5 din., stojišča 3 din. Vsi šmiklavžki farani in gostje iz sosednih župnij uljudno vabljeni! — Vodstvo dekl. Marijine družbe.

Središče. Ljudski oder v Središču uprizori dne 26. decembra t. l., na Stefanovo, ob 6. uri zvečer, krasno zgodovinsko ljudsko igro »Miklova Zala.« Ta naslov je ljudstvu še dobroznan. Prvič, ker je to knjigo v veliki množini izdala Družba sv. Mohorja, in drugič, ker radi nje krasne vsebine jo je skoraj vsak prijatelj čitnje prebral. Če ima knjiga že kot sporst tako spoštovanje med slovenskim ljudstvom, veliko bolj še upliva »Miklova Zala« v živo igranih prizorih na odru! Torej, prijatelji poštene zabave in duševnega užitka, pridite na Stefanovo vsi tudi iz okolice v Krekovo dvorano v Središče!

Tedenske novice.

Dr. Pivko, nosilec liste JDS. Pribečević-Zerjavovi demokrati na Štajerskem so na svojem zborovanju v Mariboru v nedeljo ob prisotnosti samega g. generala Zerjava postavili za nosilca liste svoje kandidatne liste g. prof. dr. Pivka iz Maribora. Doslej se je gospod Pivko v politiki pokazal kot strokovnjaka samo kot italo-fil (italijanofil). Med vojno je s fronte pobegnil k Italijanom ter z njimi pletel politične razgovore. Uspeh Pivkovih razgovorov se je pokazal v sijani luči v italijanski okupaciji slovenske zemlje. Italijani so nam odvzeli slovensko zemljo od onstran Soče do preko Postojne na Kranjskem in s to zemljo pol milijona Slovencev.

Lepšega uspeha si Pivkova italo-filska politika ni mogla nadejati. Ta uspešni politik je nosilec demokratske kandidatne liste na Štajerskem. Nosil bo listo, pa odnesel bo poraz. Niso Slovenci na Štajerskem padli na glavo, da bi glasovali za takšnega politika, kakor je dr. Pivko.

Sraka se diči s pavovim perjem. Demokrati so navajeni, da se kaj radi dičijo s tujimi zaslugami, kar je že radi tega razumljivo, ker lastnih nimajo. Tako si tudi prisvajajo zasluge za zgradbo železnice Murska Sobota—Ljutomer—Ormož. Resnica pa je, da je njihova edina zasluga v tem oziru ta, da so se na dan otvoritve te železnice 22. novembra zastoj peljali po novi progi ter se pri banketu v Ljutomeru zastoj najedli in napili. Drugih zaslug pa nimajo. Idejo te železnice je prva sprožila Slovenska ljudska stranka, ki tudi ni nikdar odnehala, dokler se ta ideja ni uresničila. Med gradnjo železnice so poslanci SLS, zlasti poslanec ljutomerskega okraja g. dr. Josip Hohnjec, neumno in vztrajno zahtevali in vplivali, da delo ni zastalo ter da so se izpolnile želje in zahteve tamošnjega prebivalstva. Žal, da so uspeha na ministrstvu bila le prevečkrat zaprta. Prava sreča, da je SLS prišla na vladu, ker bi drugače ta proga morala še celo leto čakati na izgotovitev. Zasluge SLS in njenega železniškega ministra Sušnika so v tem oziru splošno znane in priznane. Brez njegovega odločnega zavzemanja bi velik del te proge še zdaj bil brez tračnic in na novih mostovih bi mesto železnih travertin pajki predli svoje jesenske mreže ter se mesto ljudi vozili po neizvršenih mostovih. Vse to tamošnje ljudstvo dobro zna in zato je hvalisanje dr. Zerjava in Petovarja — Zerjav je namreč hvalil Petovarja, Petovar pa Zerjava — sprejelo s pomilovalnim smehom. Sraka ostane sraka, če se tudi odlični s pavovim perjem, in tem bolj ostane sraka, čim več krađe to, kar je tuje.

Zupnijska svečanost Matere Milosti v Mariboru.

Vsem, ki so se zanimali za nove zvonove mariborske bazilike in povpraševali po dnevu blagosloavljanja, naznanjamo končno prijetno vest, da jih bo blagoslovil prevzvišeni knez in škof v nedeljo, dne 7. decembra. — Slovesnost se bo začela jutraj ob 8. uri. Radi obilnih priprav domačinov in sosedov obeta biti blagoslovljenje novih peterih, v Sloveniji največjih in v Mariboru prvih zvonov, nekaj veličastnega; zato so vsi častilci Matere Milosti od blizu in daleč najljubneje vabljeni.

Umrla je v pondeljek, dne 24. t. m. v Mariboru gospa Neža Farčnikova, stara 69 let. Pokojnica je bila rodom koroška Slovenka iz Šmarjete v Rožni dolini. Bodi ji zemlja lahka!

Ljubimska zaloigra v Mezi. Ljubimska drama se odigrala v tukajšnjem hotelu pri kolodvoru. Sofer Jožef Slansky se je pripeljal v Mežo s hčerko tovarnarja Franka iz Zagreba, katera je tajno pobegnila iz hiše staršev s svojim ljubimcem Slanskyjem. Nekaj dni sta tukaj bivala. Dne 24. t. m. sta poskusila samomor z zastrupljenjem, ker pa strup ni učinkoval, je Slansky z revolverjem ustrelil v svojo ljubinko in jo nevarno ranil, nato pa še sebe ustrelil. Njegovo truplo se je prepeljalo na domače pokopališče v St. Janžu pri Dravogradu. Ranjena Frankova hči se nahaja sedaj v bolnici v Slovenjgradcu. — V teku 14 dni so bili 4 samomori v tem kraju izvršeni; vzrok pri vseh je brezvestnost, ne pa nesreča ali uboštvo.

Strašen zločin podivjanega pijanca. Cela okolica Slovenske Bistrice se zgraža nad strahovitim zločinom, ki se je dogodil minulo nedeljo, dne 23. t. m., na Selah pri Zg. Polskavi. Krvava rodbinska zaloigra, ki se je odigrala pri bivšem bogatem posestniku Mlakerju, je prepričevalen dokaz, kam pripelje človeka vedno pijančevanje. Posestnik Simon Mlaker, po domače Orteg, je imel nekoč krasno posestvo na Selah pri Zgornji Polskavi. Kot imovit posestnik se je dobro oženil ter dobil dobro in pridno ženo Miciko, s katero je imel dosedaj 7 otrok, od katerih jih živi 6 ter je najstarejše staro šele 12 let. Mlaker pa ni bil nikoli dober gospodar. Kljub ljubezni ženi in malim otročičem, ki bi ga morali nagibati še na skrbnejše gospodarjenje, je po svojem lahkoživem značaju začel pijančevati. Postal je polagoma tak pijanec, zapravljivec in surovež, da se ga je vse balo in ogibalo. Njegova žena je začela doživljati pravi pekel na tem svetu. Pijani mož je dan za dnem prihajal ob poznih urah domov ter v svoji podivjanosti često ženo in otroke nečloveško pretepal in zlostavljal. Pijančeval je vedno huje; njegovo prejšnje tako trdno posestvo se je pričelo majati, kljub vsem naporom in pridnosti njegove žene. Nazadnje je Mlaker posestvo prodal ter preostali izkupiček v kratkem času pognal po grlu. Potrebno je še omeniti za presojo Mlakerjevega značaja, da je štirikrat pogorel. Ljudje so govorili, da si je vedno sam požgal, da bi dobil visoko zavarovalnino, kar se mu seveda ni moglo dokazati. Da pa je bil zmožen zagnati tudi svojo domačijo, to dokazuje zločin, katerega je storil na svoji ženi. Po predaji posestva so se preselili Mlakerjevi v Kamnico, kjer je dobil mož službo majerja pri nekem posestniku. Pa tudi tu je pil venomer. Iz Kamnice je vozil mleko v Maribor, toda izkupiček je pognal po grlu, mesto da bi ga dal svojemu gospodarju. Radi takega obnašanja je izgubil službo in ostal brez sredstev na cesti z obilno svojo družino, katere najmlajši član je šele eno leto star. Zatekel se je pod streho svojega brata v Novi vasi pri Slov. Bistrici. Njegove nesreče ga niso spamečevale, pil je še dalje in se pretepal in prepil s svojo ženo. Družinskemu prepiru je minulo nedeljo napravil strašen konec. Mlaker je pijan prišel domov; po stari navadi se je takoj spravil nad ženo, otroke pa je poprej še nagnal iz hiše ter zaklenil vrata. Kaj se je sedaj dogajalo v hiši, to ve samo morilec in Bog. Po strašnih poškodbah na mrtvem truplu žene soditi pa se je moral vršiti strahovit boj na življenje in smrt med podivjanim pijancem in njegovo slabotno žrtvijo. Mlaker je moral ženo strahovito preteptati in zlostavljati, kar dokazujejo maroge na telesu in šop las, katere je iztrgal nesrečni ženi s kožo vred z glave. Nazadnje je napravil konec nje-